

ELLENZÉK

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:		Főszerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben: Egész évre . 10 K Fél évre . . . 5 „ Negyed évre 2:50 „	Vidékre: Egész évre . 12 K Fél évre . . . 6 „ Negyed évre 3 „	Dr. HEBRONY JÓZSEF Felelős szerkesztő: RUTTKAY MENYHÉRT	Széchenyi-utca 34. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája. A lap megjelen minden kedd, csütörtök és szombaton.
Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusitónál.			

A császári ukáz és a magyar nemzet.

Írta: *Köszegi Armand.*

Ferencz József osztrák császár 1903 év Kisasszony havának 17-ik napján Chlopy főhadiszállásáról egy császári ukázt bocsájtott ki. Uralkodásának végső ténye, ez a hadiparancs csodálatosan meg egyezik az 1848-ik évi december 2-iki olmtüzi nyílt parancsal, mely annak idején Magyarországot szintén megfosztotta államiságától s beolvastotta az osztrák örökös birodalomba. Az olmtüzi nyílt parancsra ez előtt 55 esztendővel megfelelt a magyar nemzet; hisszük és reméljük, hogy a chlopy-i hadiparancsra is megfogja adni nemzetünk a méltó választ, igenis, megfogja adni a választ méltósággal, komolyan és alkotmányos érületének azzal a magas fokával, mely válságos napjaiban nemzetünknek mindenkor elválaszthatatlan tulajdonsága volt.

Foglalkozzunk egy kevéssé e hadiparancsal s azonnal megállapíthatjuk azt, hogy újabb korunk politikai története aligha mutat fel nagyobb alkotmány-sértést, mint a chlopy-i hadiparancs, mely egész váratlan betetőzése az 1867-től folytatott s népképviselési kormányformába bujtatott császári önkényuralomnak, sőt több ez mint alkotmány-sértés, valóságos államcsíny, élő és sarkalatos törvényekben lefektetett nemzeti jogainknak és államiságunknak hallatlanul vakmerő lábbal üpréssa az.

Eddig azt hittük, hogy nemzet vagyunk, a chlopy-i császári ukáz arra akar bennünket kitanítani, hogy csak néptörzs vagyunk, semmivel sem több, mint e hazában élő szerb, román, tót, és egyéb alsórendű nemzetiség.

Eddig azt hittük, hogy szép Magyarországnak legalább névleg magyar állam, a chlopy-i császári ukáz azonban ledegradálta Magyarországot s úgy akarja kommandírozni, mint a *nagy egész* egyik tagját. A nagy egész az Összbirodalom, a Habsburgok örökös álma.

Egy álom, amely sohasem létezett, s mindig fönn akarják tartani; egy czél, amely mítsem ér és mindent feláldoznak érte; egy betegség, amelyből soha ki nem gyógyulnak, csak vér és vas árán.

Eddig azt hittük, hogy nekünk királyi esküvel megerősített nemzeti alkotmányunk, törvényes függetlenségünk, szabadságunk és területi épségünk van; úgy véltük, hogy nekünk senki által nem csorbítható, törvényesen fennálló szabadságaink, kiváltságaink, törvényszerű szokásaink vannak és most a chlopy-i császári ukáz csak különös előnyeinkről beszél, melyeket a nagy egész javára kell érvényesítenünk; mint a császári hadsereg fejtőstehene.

Egy részeg baka-káplár durva fennhangján szinte ordít e gonosz iratból az a gögös és elbizakodott felfogás, hogy mi magyarságunk és polgári hatalmunk összes atributeumaival mindenben csak a hadsereget vagyunk és élünk, mint egy tágabbkörű élelmezési osztálya a königráti hősöknek s alkotmányunkkal, törvényhozásunkkal és minden erőtelnyezőkkel együtt a közönsnek nevezett osztrák hadsereg fölénye alatt állunk és ha sokat okoskodunk nemzeti jogaink emlegetésével, akkor ez az osztrák hadsereg, melynek magyar katonáit Ausztriába, osztrák katonáit Magyarországra helyezték; „esküjéhez hiven fog előrehaladni” ellenünk, mint ellenség ellen, mert a chlopy-i

hadparancs ellenségnek nevez bennünket és mint a verebet fogja halomra löni gyermekeinket és asszonyainkat, mert csak gyermekokon és asszonyokon arathat diadalt az osztrák hadsereg, — férfiakon nem — magyar férfiakon sohasem.

A chlopy-i hadiparancs tehát, ha lényegét vizsgáljuk, nem egyéb, mint a haderő mozgósítása a magyar nemzet és annak törvényhozása ellen, mint ilyen, a legsúlyosabb politikai merénylet parlamentarizmusunk ellen, sőt az alkotmányos monarchia létalapja ellen is, melyet Rousseau e szavakkal határoz meg: „Akarom, hogy te kormányozzál, de úgy kormányozzál, ahogy én akarom”. Még az orosz császár sem áll a törvények felett, pedig ez abszolút uralkodó; reája nézve is kötelezők bizonyos erkölcsi és sarkalatos országos törvények, még inkább kötelezők tehát ezek a legalkotmányosabb uralkodóra — ha csak nem fikció a magyar alkotmány s ha nem üres szó a királyi eskü.

A király sohasem áll a törvények felett, mert minden tényének és cselekedetének törvényszerűnek kell lenni. Ezen elvnek biztosítékul szolgál a miniszteri felelősség, illetve ebből folyólag a miniszteri ellenjegyzés, melyet oly vakmerő és alkotmány-sértő módon mellőztek a chlopy-i hadiparancsnál.

Angol alkotmányjogi felfogás szerint a királynak olyan írásbeli tényét és rendelkezését, melyet miniszteri ellenjegyzés nem kísér, meg nem történnék és nem létezőnek tekintik, miután a királynak, mint legfőbb államtisztviselőnek minden ténye kell, hogy megbíráható és ellenőrizhető legyen — akár a sajtó, akár a parlament által. Ilyenkor a minisztereknek kell helyt állni azon kormányzati tényekért, me-

lyekért a király, mint legfőbb államtisztviselő, a királyi impersonalitás elvével fogva felelőségre nem vonható.

A chlopy-i hadparancsért vajjon ki fogja elvállalni a felelőséget?

Akárki lesz az, sohasem fogja kitörölni vagy szelidebb értelműre magyarítani a fékevesztett önkény és erőszaknak ezt a gyűlöletes megnyilatkozását, mely sötét betűivel örökre beiródott a magyar néplélekbe s égni fog a szégyen és harag lángja közt mindaddig, míg el nem jövend a történelmi felelősségrevonás órája: a nagy leszámolás, mely nem késztetik soká.

Addig is vegye tudomásul az osztrák önkény, hogy Magyarországot császári hadiparancsokkal kormányozni nem lehet, ha százszor és ezerszer ráütnék is szégyenletes kudarcokról és vereségekről hirhedt kardjukra. Ismerjük mi azt a kardot, — osztrák panganét — csak csörög az, de nem vág.

Igen! Elvehetik minden jogukat és szabadságunkat, de a magyar alkotmány még kiontott vérünkben is élni fog és feltámad és életre kél a legmélyebb sírból is, mert nem fikció ez, mint az Összbirodalom, hanem élő intézmény, mely 1000 évet s még több ezer veszélyt látott.

Hadiparancs a hadseregnek, melyet vak fegyelemmel tartanak össze, imponálhat; nekünk, a nemzetnek: nem, csak az, amit a törvényhozó hatalom a magyar állam akarataként törvényes formában kinyilvánít.

A magyar törvényhozó hatalomnak pedig birtokosa és gyakorlója a magyar nemzet, mely csak részt engedett a törvények által megvont határig e hatalom gyakorlására nézve a királynak, de sohasem emelte maga a törvényhozó hatalom fölé, mert ez

Szelényi és Társa

Könyvnyomdája és könyvkötészetében
Széchenyi-utca 34. szám. (A színházzal szemben)

bármily könyvnyomdai munkák: lakadalmi és báli meghívók, körlevelek, falragaszok, árjegyzékek, zárszámadások, táblázatok, kimutalások, művek, levélpapír és borítékok, czimkártyák, számlák, gyászjelentések, czimkék, névjegyek és itt fel nem sorolt egyszerű avagy több színben nyomandó munkák a legjutányosabb árak mellett és a legcsinosabb kivitelben készülnek.

Iskola-könyvek félévesen kötése 20 fillértől feljebb.

egyértelmű volna szuverénitására, sőt nemzeti voltának esztelen feláldozásával.

A magyar alkotmány pedig olyan intézmény, melynek egy évezren át kiprobált és maradandó sajátosságai az észélyesség és a nemzeti öntudat.

A király nem áll sem intézményileg, sem személyileg a törvényhozó hatalom fölött, hanem mint a törvényhozó hatalomnak a magyar országgyűléssel együttes és koordinált tagja, csak mint annak részese, sőt tökéletesebb alkotmányos felfogás szerint csakis mint annak ellenőrző és szabályozó közegeként szerepelhet. És ugyanezt alkotmányjogi felfogás szerint, ha a nemzeti akaratot képviselő országgyűlés valamit törvényként elfogad, vagy megváltoztat, annak szentesítését ugyan a király megtagadhatja, ideig-óráig, de viszont az országgyűlés addig bukattja sorra a király által kinevezet kormányokat, amíg a királyi szentesítés meg nem adatik.

Ez a nemzet joga. Miniszteriumokat a király nevez ki és bocsájt el ahányszor kedve tartja, de politikai programjukat az országgyűlés fogadja el, vagy utasítja vissza, szintén amint neki tetszik.

A magyar nemzetnek, illetve törvényhozó akaratát kifejező országgyűlésének az tetszik és kell minden áron, hogy az 1867. évi XII. t. cz.-ben kifejezetten megállapított magyar hadsereg alapfeltételei törvényesen megteremtessenek, illetve biztosítottassanak, vagy jobbanmondva a már meglévő törvény határozmányai végrehajtsanak.

Helytelen és hibás dolog tehát itt a magyar vezényleti nyelvet, mint nemzeti engedményt hangoztatni, mert az nem egyéb, mint az 1867. XII. t. cz. 11. és 12. §-ában kimondott magyar hadsereg fogalmából önkényű folyó törvényes konzekvencia és mint ilyen, voltaképpen nem egyéb, mint a törvény végrehajtásának követelménye. De ha újabb törvényalkotás volna is ehhez szükséges, a koronának ezt respektálnia kell, mert a királyi hitlevélben foglalt esküszöveg nemcsak a már megalkotott, hanem az ezután alkotandó s a koronázott magyar király által szentesítendő törvények megtartását is igéri.

A törvények hozatala pedig az országgyűlést illetően, ez régi törvényt változtathat és új törvényt hozhat annyiszor, ahányszor az államérdek szempontjából ezt jónak látja, ezzel szemben a korona csak vonakodhatik ideig-óráig a szentesítéssel, de azt örökösen meg nem tagadhatja, mert ez végeredményben nem volna egyéb, mint a törvényhozó ha-

talom anarchiája, mely legvégtetesebb hatással épen a királyi tekintélyre nézve jár, épen ugy figyelembe nem jöhet itt az újabb időben oly sokat hangoztatott, s a legnagyobb mértékben téves felfogás, hogy az 1867. évi XII. t. cz. betű szerint fentartandó és megváltoztathatlan lévén, újabb jogalkotásnak helye nem lenne.

Ez a felfogás, a mily alkotmányellenes, ép oly észszerűtlen is, mert végeredményben véve nem egyéb, mint a magyar törvényhozó hatalom megtagadása. Egyetlen egy nemzedéknek sincsen joga a maga akaratát a jövő nemzedékre rákényszeríteni. Minden törvényt újabb törvényvel meglehet változtatni, sőt megkell, ha azt, mint nálunk az idő és viszonyok sürgető kényszere folytán az egyetemes nemzeti akarat s a legfőbb államérdek egykép követeli.

Ezzel szemben hiába szegezi oda akármelyik kis imperátor a maga vető-ját, az mindig erőtlenség és hatástalan a nemzet egyetemének parlamentáris uton megindult akarata ellenében.

A hatalom a fejedelmé, de hatalmának czimét és eszközeit a fejedelmnek a nemzet adja, mely tőle azt el is veheti.

De a nemzet jogait senki sem veheti el.

A nagyobb erő tehát mégis csak a nemzetnél van, mely az összes jogoknak is forrása. Az ugynevezett felségjogokat, a királyi hatalom prerogatíváit a korona a nemzettől nyerte, a nemzet ellenében tehát semmikép sem gyakorolhatók e felségjogok, melyek szorosan körülhatároltattak az 1867. XII. t. cz. 11. §-ában a hadügyet illetőleg, midőn az kifejezetten csak a hadsereg egyetemes vezérletére, vezényletére és bszervezetére vonatkozólag állapított meg.

Ez azonban semmikép sem jelentheti azt, hogy e felségjognál fogva ki van zárva a magyar hadseregbe, mint a közös hadsereg kiegészítő részébe a magyar vezényleti nyelv s a nemzeti jelvények behozatala.

Az államélet semmiféle terén, annak semmiféle vonatkozásaiiban sem mondhatunk le a jogalkotás lehetőségéről, még kevésbé pedig a meglévő jog érvényesítéséről. Mi pedig meglévő és törvénybefoglalt jogot akarunk érvényesíteni.

Akarjuk, kívánjuk és követeljük azt, amihez törvény szerint jogunk van: a magyar nyelvet és magyarzászlót a magyar hadseregben.

A hadsereg elsősorban az állam organikus belső rendjének öre lévén, követeljük annak fel-
esketését a magyar alkotmányra.

Követeljük a magyar tiszték-

nek Magyarországra való áthelyezését.

Követeljük Magyarországon a katonai igazságszolgáltatás terén a magyar tárgyalási nyelv behozatalát.

Egyszóval követeljük a törvényben kimondott magyar hadsereg intézményének megvalósítását. Míg e követelmények mind meg nem valósítatnak, addig se pénzt, se katonát nem adunk. A nemzeti lét kérdése ez. És ebben vagy győznünk vagy bukunk kell, de engedni nem lehet.

Meg kell mutatnunk a jogfosztó, a jogtíró önkényuralomnak, melyet ellenünk való harcában Ausztriának összes nemzetiségei ujongva segítenek, hogy mi minden ártó fegyver ellen erősek és ellentállók vagyunk, mert kezünkben a jog és lelünkben a multnak tanulsága.

Elvégre is Magyarországnak joga van ahhoz, hogy magyar legyen. Meg is érdemljük, hisz' a Habsburg-ház uralma alatt állva, három évszázadon át folyvást ezért küzdöttünk és szenvedtünk.

Ezért hoztuk a legtöbb törvényt!

Ezért ontottunk annyi vért és könnyűt!

Ezért kötöttük a legdrágább békét!

Ezért hoztuk a legnagyobb, a legsúlyosabb áldozatot!

Ezért borítottunk fátyolt a legfájdóbb multra, mely még ma is vér és bosszu után kiált!

Igen! Magyarország magyar akar lenni és csakis magyar s ebbeli jogában őt soha az Istennek semmiféle hatalmása nem fogja megakadályozni.

Ez a mi üzenetünk, ez a magyar nemzet válasza a chlopy-i hadiparancsra.

Abban, hogy magyarok legyünk, pártkérdést nem ismerhetünk. S a míg a magyar hadseregbe vonatkozó jogaink meg nem adatnak és el nem ismeretnek, addig mi sem ismerjük el az idegen hatalom jogait és nem adunk neki semmit.

Hazafiúi szent kötelessége minden magyar városnak, hogy egyhangulag kövesse Félégyházának és Kecskemétnek példáját és hozzon határozatot, hogy a jogtíró idegen hatalomnak a őt fizetni tilos.

Tehát senki adót ne fizessen! Senki katonának ne álljon! — Aki magyar és igaz!

És a mennyiben az alkotmányunk ellen törő önkény uralomnak leghatalmasabb segítő társa az ausztriai némettség, tegyen fogadalmat minden magyar ember, hogy egyetlen garasával sem gazdagítja többé a rajtunk élősködő osztrákokat.

Osztrák iparczikket nem vesz.

Olyan holtba, hol osztrák áru cikkek vannak be nem lép. És semmit el nem fogad, ami Ausztriából ered.

Vessük le az osztrák gunyát és vegyük fel a régi tiszt magyar viseletet. Külsőleg is, mindenképen mutassuk ki magyarságunkat, hogy milyen igaz, milyen erős és milyen hű az. Térjünk vissza a mi elszegényedett és koldussá tett magyar iparunkhoz.

Bojkottáljunk ki innen és üzünk ki mindent a magyar földről, ami nem magyar!

Csak így menthetjük meg Magyarországot! Térjünk vissza ahhoz ami egyetlen erősségünk és oltalmunk; a nemzeti egység és a passzív ellenállás bátyái mögé!

Osászárokat mindig ad az Isten, de Magyarország csak egy van, egyetlen egy s ennek élni kell, amíg magyar szív dobog e földön. Ugy legyen!

Kiskunfélegyháza határozata. Az alkotmánytíró hadiparancsra méltó feleletet adott Kiskunfélegyháza városának hazafias polgársága, melynek példáját hazánk minden községének hazafias kötelessége lesz követni. Félegyháza város képviselőtestülete ugyanis a hadiparancs hatása alatt folyó hó 18-án gyűlést hívott össze, melyen egyhangulag, pártkülönbség nélkül elhatározták, hogy Kiskunfélegyháza városa semmiféle állami adót ezentúl be nem szed és a városi adóhivatalt eltiltja attól, hogy állami adóbefizetéseket fogadjon el.

A nagyjelentőségű határozat szövege külföldben a következő:

Az 1867. X. t. cz. a törvényhozás által meg nem szavazott adók beszedését a tanács törvénytelennek nyilvánítja, ennek következtében a város képviselőtestülete utasítja a városi adóhivatalt, hogy semmiféle állami adót be ne szedjen mindaddig, míg az a törvényhozás által megszavazva nem lesz. A város közönsége közüldetmény útján haladéktalanul értesítetik arról, hogy a folyó évre meg nem szavazott állami adókra a városi adóhivatal semmiféle befizetést el nem fogad és ilyen összeget az állampénztárba be nem szállít.

Együttal erélyesen tiltakozik a város képviselőtestülete az ellen, hogy a harmadik évüket kiszolgált katonák október elsején túl is bent-tartassanak és meg nem szavazott ujonczok toboroztassanak, ehhez hivatalos közgegi által segédkezet nem nyújt, egyúttal a képviselőházhoz sürgős kérelmet intéz, hogy az erre vonatkozó törvénytelen rendeletek visszavonassanak és felkéri a város országgyűlési képviselőjét, hogy a város ezen kérelmét az országgyűlés előtt tolmácsolja.

A határozat elfogadása és kimondása után a nagyszámban összegyűlekezett polgárság roppant óvacaója közt kihirdették, majd pedig a város

minden részében falragaszokon tették közzé a tanács derék határozatát.

Dicsőség Félegyháza igaz magyar érzelmű s a haza javát munkáló polgárságának, mely példát mutatott egész hazánk előtt a *honfiai kötelesség haladéktalan teljesítésére!*

Az új kormány. Illetékes helyről értesítenek bennünket, hogy az új kormány e héten, valószínűleg már csütörtökig megalakul.

Ne adózzunk! Kiskunfélegyháza megmutatta a példát milyen magartást tanusítsunk a császár hadiparancsával szemben.

A félegyházi városi tanács határozata, melynek meghozatalára a „Magyarország“ pénteki vezércikke adhatta az impulzust, most az egész országban visszhangra talált Városunkban dr. Neumann Bertalan városi képviselő indítványát adott be a polgármesterhez, melyben kéri az összehívandó városi közgyűlést, hogy a törvénytelen idő megszüntéig a városházán semmiféle állami adót ne legyen szabad elfogadni.

Tekintetes Polgármester ur!

Községi autonómiánk egyik lényeges alkateleme azon törvényileg biztosított jogunk, mely szerint az állami funkciók ellátása alkalmából ellenőrizhetjük azok törvényszerűségét.

Állami funkciót teljesít községi közigazgatásunk akkor is, a midőn az állami háztartás fedezetére szükségelt adókat beszedi.

Mikor a községi közigazgatás e hivatását teljesíti, vizsgálni tartozik azt, hogy a törvényhozás az államháztartás fedezetére szükségelt adót alkotmányos tárgyalás után megajánlotta-e, vagy megadta-e a kormánynak arra, hogy — költségvetési törvény nélkül ugyan, de az előző évi alapon fedezhesse az államháztartás szükségleteit.

Köztudomás szerint törvényhozásunk a folyó 1903. évre sem a költségvetést, sem az indemnitást nem szavazta meg, minélfogva az 1867. évi X. t. czikk félremagyarázást nem tűrő azon rendelkezése veendő alkalmazásba, mely szerint a törvényesen meg nem szavazott adót sem kivetni, sem beszédni nem lehet.

A most idézett törvény ezen rendelkezése alkotmányunk egyik kimagasló sarkalatos biztosítékát képezi. Biztosítékot arra nézve, hogy a törvényhozás a végrehajtó hatalom esetleges szertelenségei ellen oly fegyver fölött rendelkezik, a melylyel annak működését az eszközök megvonása által lehetetlenné tegeje.

A költségvetésen kívüli állapot hazánkban már hónapok óta üzi orgiáit főképen azért, mert polgártársaink egy nagyon is jelentékeny sokasága az 1867. X. t. cz. ellenére adót fizet. Fizeti pedig ezt bizonyára azért, mert bizott abban, hogy a végrehajtó hatalomnak rövidesen sikerülni fog a törvényhozást oly helyzetbe juttatni, hogy ez neki az alkotmányos kormányzásra a felhatalmazást megadja. Ez azonban mind esideig nem következett be, sőt hetek óta egy politikai felelősség

nélkül működő kormány látja el a politikai közigazgatást.

Szeptember hó 16-ának kinos feltűnést keltett eseménye immáron meggyőzhet mindenkit, a ki magyar, hogy a május 1. óta folyó törvényen kívüli állapot megszüntetésének egyetlen alkotmányos lehetősége csak olyképp érhető el, ha a végrehajtó hatalomtól megvonjuk azon eszközöket, a melyek segítségével az államélet szükségleteit kielégítheti, ha megvonjuk tőle a pénz- és véradót, megvonjuk különösen a pénzügyi akképp, hogy a városi pénztárt eltiltsuk attól, miszerint a mai naptól kezdve állami adó fejében felajánlott fizetést elfogadjon.

Polgármester urat teljes tisztelettel felkérem, ennélfogva méltó tassa a f. é. szeptember 24-re kitűzött vagy kitűzendő városi képviselői közgyűlés tárgysorozatába felvételni a következő indítványomat.

Utasítatik a városi pénztár és az ezzel kapcsolatos adóbehajtási hivatal, hogy a mai naptól kezdve az ex-lex megszüntéig semmiféle állami adófizetést el ne fogadjon.

Indítványom részleges megokolását a közgyűlés alkalmával előszóval lesz szerencsém előterjeszteni.

Miskolcz, 1903. szept. 20-án.

Tisztelettel

Dr. Neumann Bertalan
városi képviselő.

UJDONSÁGOK.

A közművelődési egyesület taggyűjtő iveri szeptember hó 25-ig okvetlenül beküldendők.

Uj doktor. Sugár Ignác, a Kereskedelmi és Iparkamara nagyképzettségű és buzgó titkára a napokban a kolozsvári egyetemen az államtudományok doktorává avattatott.

Egyházközségi gyűlés. A miskolci gör. szert. róm. katolikus egyházközség egyháztanácsa 1903. évi szeptember hó 20-ik napján gyűlést tartott, melyen elhatározatott, hogy a mintegy 1800 tagra menő egyházközségi tagok adózásának alapjául azt az adókulcsot fogadják el, a minőt a római katolikus egyházközség használ. Az erre vonatkozó elaboratum Takács János egyházi gondnoknak adatott ki, a kinél a kivetési táblázat megtekinthető s az esetleges felebbezesek a Miskolczon 1903. november hó 8-án a Vörösmarty-utcai róm. kath. elemi iskolában d. e. 10 órakor megtartandó közgyűlés elé terjesztendők. A felebbezes beadásának határideje 1903. évi október 5-ike.

A felső-borsodi egyházmegye Vadász Pál esperesi és Ragályi Béla egyh. m. gondnok elnöklete alatt f. hó 8-9-én tartotta az őszi rendes közgyűlést Lászlófalván. A gyűlés megnyitása után az elnöklő esperes kegyeletes szavakban emlékezett meg Nagy János bánfalvai ny. ta-

nító, Rács Endre tardonai és Sáf-rán Mihály visnyói lelkészek elhunytáról. Ezután *Seuhay* Benedek papi főjegyző felolvasta a szavazatbontó bizottság 3 jegyzőkönyvét melyek szerint a tisztikar 10 évre a következőképpen alakult meg: Esperes Vadász Pál; e. m. gondnok: Ragályi Béla; papi tanácsbírák: Svingor József, Balogh István, Paicsó Károly, Botos József, Bodnár István, Dávid József; világi tanácsbírák: Szekrényessy Árpád, Miklós Ödön, Vladár Ervin, Zsóry Gusztáv, Gr. Vay Tihamér, Bárczay László; papi főjegyző: Szuhay Benedek; papi aljegyző: Elek József. Világi főjegyző: Molnár László. Vil. aljegyzőre a szavazás elrendeltetett. Egyh. m. dékán Svingor József; egyh. m. ügyész közfelkiáltással: Dr. Sifrán Dezső edelényi ügyvéd. Majd az időközben megtörtént lelkészválasztások tudomásul vétettek. A Szent-István napi nemzeti ünnep és munkaszünet miképpen való értelmezése körül folyt a vitakozás. A programponozatok letárgyalása után, közebb volt, hol sok tartalmas köszöntő hangzott el.

Önkéntesek tisztvi vizsgája. A cs. és kir. 65-ik gyalogezred egyéves önkénteseinek a napokban folyt le városunkban a vizsgája. Sikeresen vizsgáltak a következők: Filep Kálmán (kitüntetéssel), Kahle Frigyes, Irsa Tibor, Bergmann Adolf, Kövér Miklós, Hatala István, Lusztig Árpád, Ferenzy Ferencz, Takács Gyula, Vajtó Tivadar, Flesch Adolf, Tomcsányi Zoltán, Vértes Mór, Gál Péter, Truskovszky Andor, Hegedüs Sándor, Elefánt Herman, dr. Czelláth Géza, dr. Fischer Izidor, Kispál Ferencz, Orsovsky Pál, Reich Henrik, Kmetty Károly, Ligeti Gyula, Csorba Sándor, Hönig Sándor, Mikulecz János, Langyel Herik.

A színügyi bizottság ülése. A miskolci színügyi bizottság dr. Rács György vezérigazgató elnöklete alatt, Horváth Lajos, Bulyovszky Gusztáv, Radvány István, Lichtenstein László, Kubacska István és Szombati László, titkár jelenlétében f. hó 19-én délután ülést tartott, mely alkalommal több, a színház, illetve a társulat belügyeire vonatkozó dolgok, mint a lejárt biztosítás megújítása, részvény átírása stb. nyertek elintézését. A bizottság engedélyt adott Sebesi Vilmos temesvári lakosnak arra, hogy 1904. évi október 1-től megfelelő évi bér mellett a színházban egy díszes hirdetéses előfüggőnyt állíthason fel. Meghallgatta Keresztessy Sándor, a miskolci színészet története irójának kérelmét, amelyben elhatározta, hogy a már megjelent mű előállítás költségeihez 100 koronával hozzájárul. Intézkedett a bizottság, a Stimm Lajos építési vállalkozótól végleg átveendő színházi öltöző ügyében. Tárgyalás alá vette dr. Tarnay Gyula alispánnak a színház tűzvizsgálatára vonatkozólag közölt újabb rendelkezését, mely tekintetben különben már néhány héttel ezelőtt a rendes tűzrendőri vizsgálat megtartott.

Figyelmeztetés. Tisztelettel van szerencsém a „Borsodi Orvos Gyógy-

szerész Egylet“ t. tagjainak jelenteni, hogy a f. évi szeptember hó 22-ére hirdetett ülése közbjött akadályok miatt csak csütörtökön, azaz szept. 24-én 6 órakor fog a szokott helyiségben megtartatni. Miskolcz, 1903. szept. 19-én. Dr. Ixel Soma, elnök.

A minisztereink horvátgyűlése. Khuen-Héderváry gróf tudvalevőleg nem igen szimpatia a horvátokkal, ami miatt báni állásban nem is örvendett valami nagy népszerűségnek. Ugyátszik azonban, hogy minisztereink székében sem vetkőzte le a Horváth gyűlést; erre mutat azon ténykedése is, hogy a napokban kiadott egyik rendelete folytán levetteti Horváth kapitány urról azt a honvédtisztekehez hasonló fess egyenruhát, melyet ő — a maga jóízlését követve — alig egy pár hónappal ezelőtt szabattott s valami csodálatos színű és diszítésű uiformist ir elő a számára, melybe a ki belebuvik, úgy néz ki, mint egy — halálmadár. Horváth úron azonban nem fog ki egy exminisztereink, mert ugyátszik, hogy ő továbbra is a régi fess egyenruhánál marad.

Átutazó képviselők. Vasárnap tartotta Satoraljai helyben a függetlenségi párt zászlószentelési ünnepélyét. Ezen alkalomból az országos függetlenségi párt több tagja Ujhelybe utazott. A képviselők szombaton délelőtt a gyorsvonattal utaztak át Miskolczon és 10 percet töltöttek a pályaudvaron. Itt voltak: Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt elnöke, Lukács Gyula, Rákosi Viktor, Kálossy József, Szathmári Mór, Egy Béla orsz. képv. Velük volt számos hírlapíró, közöttük Mezei Ernő kiváló publicista. Kossuth Ferencz a pályaudvaron Neumann Bertalan, a függetlenségi párt jegyzője üdvözölte. Kossuth Ferencz vasárnap délelőtt résztvett a zászlószentelési ünnepélyen. Délután Sárospatakra utazott, a hol a főiskolában tett látogatást. Este visszautazott a fővárosba.

Életveszélyes szúrás. F. hó 6-án buzát szállítottak geszti fuvarosok az emődi vasúti állomásra, visszamenet betértek a vattai korcsmába, hol tréfálkozás közben Kun Lajos összeveszett Kiss Lajossal és orron ütötte, mire Kiss felkapott az asztalról egy kést és mellbeszúrta Kunt, kit életveszélyes sérülésével lakására szállítottak. A kir. járásbírósról dr. Molnár Samu aljárásbíró és Bozsó Lajos kezelő kísérték 7-én Gesztre, hol a súlyosan sérültet kihallgatták.

Ősz. „Fütyül a szél, az idő már őszre jár.“ Önkénytelenül is eszünkbe jut Tóth Kálmán ősz dala, ha a mostani időjárásra gondolunk, melyből ugyancsak kiérzik az ősz hideg lehellete. A fák kopaszodnak, nappal és méginkább éjjelente gyakran halljuk a költöző madarak istenhozzát-sóhajtó kragatását. Szabad hazába fognak-e majd visszateretni vándormadaraink: a jó Isten tudja.

Rendőri bírek. *Arnócsky* Barnabás üzleti alkalmazott lakásáról tegnap elloptak egy öltő férfiruhát. A tolvajt *Lévay* István foglalkozás nélküli boltiszolga személyében sikerült megkeríteni. *Maulwurf* Mánóné lakásáról a baromfiketreczből

elemeltek egy hizott libát. A tolvajlást az udvarbeliek észrevették s üzőbe vették a csirkefogót, ki futásközben eldobta a ludat, maga azonban elmenekült. A rendőrség érdeklődik iránta.

Szerencsétlenség. Tardon f. hó 18-án építkezés közben egy gerenda lezuhant és az ott dolgozó Bíró József vattai lakos fejére esett. Bíró szörnyet halt. A hivatalos vizsgálatot Szapár kir. ügyész vezetésével 19-én tartották meg, hogy megállapítsák kit terhel mulasztás a szerencsétlenségét.

Kirdeések

jutányos áron
felvétetnek ==
az ELLENZÉK

kiadóhivatalában,
Széchenyi-u. 34.

Törvénykezés. Esküdtszéki tárgyalások.

I. nap.

Megmérgezte a gyermekét.

A kir. törvényszék mint esküdtbírósg ma tartotta ez idei harmadik esküdtszéki tárgyalását. Ez alkalommal tárgyalás alá került Lovász Julia tiszta-szederkényi lakos napszámosasszony bűnügye. Nevezett nő, hogy gyakorta síró csecsemőjét elcsitítsa, sok mákhajfőzetet adott be neki, mitől a gyermek ópiummérgezést kapott és meghalt.

Az esküdtbírósg a következőképen alakult meg.
Póts Endre kir. táblai bró, elnök, dr. Zelenka Lajos és Hudák Andor tszéki bírák és 12 esküdt. A vádhatóságot dr. Szapár József kir. alügyész képviselte, a védelmet Éva Ernő ügyvéd látta el.

A bizonyító eljárás befejezése és dr. Szapár József alügyész vádló beszéde után Éva Ernő ügyvéd tartotta meg érvekben gazdag, fényes elekvencziával előadott védő beszédét, melynek hatása alatt az esküdtök Lovász Juliannát az ellene emelt vád és következményei alól felmentették. Az ítélet jogerős.

CSARNOK.

A gyémánt gyűrű.

Irta: *Tomori Jenő*

Látod édes, mily igaztalan voltál, szólt folényes szemrehányó hangon Flisz ur, midőn felültel a névtelen vádaskodóknak s engem olyan gyalázatos dolgok elkövetésével gyanúsítottál. A kassza rafizetés igaz, csak mese volt, de másképp nem takarítottam volna meg azt a szép ösz-

szegyet, melyet most e gyűrűvel csak a te jóságos kezeidbe teszek le.

Az asszony egy szót se birt szólni az örömkönnyeiktől, s keserű önvádat érzett, hogy a világ legbecsületesebb férjét oly méltatlan vádakkal illette

Boldog karácsony virradott a kis családra. A nagy boldogságot nem zavarta meg újév napján a férfi azon szomorú kijelentése sem, hogy most csakugyan rákellett fizetni a kasszára.

Az asszony vakon hitt neki s minden vádaskodó levél olvasatlanul repült a tűzbe.

Flisz ur talán képes lett volna, hogy még nyugdíjas korában is ráfizessen a pénztárra, ha az osztó igazság karja, lakár csak egy antik tragédiában le nem sujt a jeles szemfényvesztő hősré.

Valami családi ünnepre készült Jolán s gyűrűs ujjával vigyázatlanul a mosdóvizbe ért. Mikor keztyűt akart huzni, vette észre, hogy a ragyogó, szikrázó gyémánt egészen homályos, szintelen lett.

Ez a szomorú felfedezés mélyen lesújtotta s alig várta a reggelt, a mikor első utja az ékszerészhez vitte.

A mester alig hogy rápillantott a körre, mondá:

— Egy-két forintért visszaadja a fényét, mert tetszik tudni, nagyságos asszony — tette hozzá mosolyogva — a kő hamis.

A szegény asszony megtört szívvel támolygott haza s rögtön összekapolt s még aznap szüleihez tért vissza a két kicsi gyerekkel.

A világ legbecsületesebb férje pedig odabaza üres fészket s pár napra rá sürgős valókeresetet kapott. (Vége.)

Nyilt-tér.)*

Nyilt levél

Struchli vadászsászadoshoz

Pozsonyban.

A „Magyarország“ f. hó 20-iki számában olvastam Önnek a magyar nemzet ellen irányuló s nem is jellemezhető, alávaló nyilatkozatát.

Hogy nem akadt ott mindjárt helyben egy ember sem, a ki Önt arcúlüsse, annak a meglepetésnek tulajdoníthatom, a mit egy ilyen szemtelen nyilatkozat előidézhetett s az akkor elmaradt arcúlütést fogadja tőlem ezután.

Miskolcz, 1903. szept. 21.

Tolcsvai Bónis Sándor.

A szerkesztő postája.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad.

Sohasem. Ez alkalommal a legnagyobb sajnálatunkra nem tehetjük közre, mert elvagyunk halmozva aktuális politikai cikkekkel. Más alkalomra köszönetet vesszük munkásságát. A kéziratot megőriztük.

Laptulajdonos: Szelényi Lajos.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Kiadó üzlethelyiség!

Sajó-Szentpéteren, a Fő-utcán, a legforgalmasabb helyen egy rőfös és rövidáru üzlethelyiség lakással együtt azonnal kiadó. Értekezhetni Oravszky Endre úrnál ugyanott.

Körülbelül 25—40 holdas jó minőségű

BIRTOK

legalább 2—3 szobás lakással és megfelelő gazdasági épületekkel

6—10 évt időtartamra azonnali átvétellel bérbe ke-
restetik. — Ajánlatok

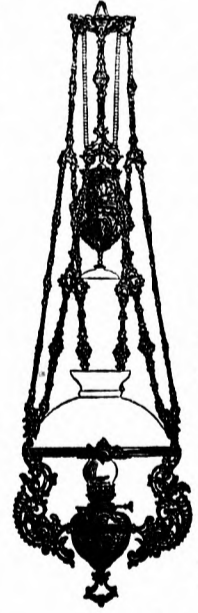
„Jó kisbirtok“ ezim alatt az Ellenzék kiadóhivatalába küldendők.

Tanulóul felvétetik

egy 2—3 középiskolát végzett fiu fix-fizetéssel előnyös feltételek mellett

Szelényi és Társa könyvnyomdájában.

Magyar fém- és lámpaáru-gyár részvénytársaság Budapest, Kőbányán.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, hogy gyártmányaink kizárólagos eladási jogát Miskolczon

KOÓS SOMA

úrnak adtuk át.

A magyar ipar pártolása szempontjából ajánljuk kitünő minőségű gyártmányainkat a n. é. közönség szíves figyelmébe.

Budapest, 1903. szept. hó 3-án.

Magyar fém- és lámpaáru-gyár
r. t. igazgatósága.

Hivatkozással a fenti megbizatasra, ajánlom a n. é. közönség nagybecsű figyelmébe kizárólag magyar készítményű

villamos-, légszesz- és kombinált csillárokkal valamint egyéb világítási tárgyakkal, nemkülönben

mindentéle petróleum-lámpákkal dúsán felszerelt üzletemet.

Nemcsak magyarország gazdasági fejlődésének vélek fontos szolgálatot teljesíteni, hanem a n. é. közönség érdekeit is szem előtt tartom, midőn a külföldi gyártmányok helyett ezen igen jutányos és a legfinomabb ízlést is kielégítő magyar gyártmányok képviselőjét átvetem.

Hazafui törekvésemhez a n. é. közönség kegyes pártfogását tisztelettel kérem.

Miskolcz, 1903. szeptember hó.

KOÓS SOMA

üveg-, porcellán-

és díszműkereskedő

MISKOLCZON.